

शान्तिगीता (Śāntigītā): The Beginning

मङ्गलाचरणम्	Invocation
<p>शान्तायाव्यक्तरूपाय मायाधाराय विष्णवे । स्वप्रकाशाय सत्याय नमोऽस्तु विश्वसाक्षिणे ॥ १ ॥</p> <p>वाणी यस्य प्रकटति परं ब्रह्मतत्त्वं सुगूढं मुक्तीच्छूनां गमयति पदं पूर्णमानन्दरूपम् । विभ्रान्तानां शमयति मतिं व्याकुलां भ्रान्तिमूलां ब्रह्मा ह्येकां विदिशति परं श्रीगुरुं तं नमामि ॥ २ ॥</p>	<p><i>śāntāyāvyaktarūpāya māyādhārāya viṣṇave, svaprakāśāya satyāya namo'stu viśvasākṣiṇe . 1</i></p> <p><i>vāṇī yasya prakṛtaṭi paraṃ brahma-tattvaṃ sugūḍham, mukticchūnām gamayati padam ,pūrṇam-ānanda- rūpam, vibhrāntānām śamayati matim vyākulām bhrānti- mūlām brahmā hi ekāṃ vidiśati param śrīgurum tam namāmi. 2</i></p>
<p>उपक्रमः</p> <p>विख्यातः पाण्डवे वंशे नृपेशो जनमेजयः । तस्य पुत्रो महाराजः शतानीको महामतिः ॥ १ ॥</p> <p>एकदा सचिवैर्मित्रैर्वैष्टितो राजमन्दिरे । उपविष्टः स्तूयमाने मागधैः सूतवन्दिभिः ॥ २ ॥</p> <p>सिंहासनसमारूढो महेन्द्रसदृशप्रभः । नानावाक्यरसालापैः पण्डितैः सह मोदितः ॥ ३ ॥</p> <p>एतस्मिन् समये श्रीमान् शान्तव्रतो महातपाः । समागतः प्रसन्नात्मा तेजोराशिस्तपोनिधिः ॥ ४ ॥</p> <p>राजा दर्शनमात्रेण सामात्यमित्रबान्धवैः । प्रोत्थितो भक्तिभावेन हर्षणोत्फुल्लमानसः ॥ ५ ॥</p> <p>प्रणम्य विनयापन्नः प्रह्वीभावेन श्रद्धया । ददौ सिंहासनं तस्मै चोपवेशनकाङ्क्षया ॥ ६ ॥</p> <p>पाद्यमर्घ्यं यथायोग्यं भक्तियुक्तेन चेतसा । दिव्यासने समासीनं मुनिं शान्तव्रतं नृपः ॥ ७ ॥</p>	<p>Introduction</p> <p>vikhyātaḥ pāṇḍave vaṃśe nṛpeśaḥ janamejayaḥ, tasya putraḥ mahārājaḥ śatānīkaḥ mahāmatiḥ. 1</p> <p>ekadā sacivair mitirair veṣṭitaḥ rāja-mandire . upaviṣṭaḥ stūyamāne māgadhaiḥ sūta-vandibhiḥ. 2</p> <p>siṃhāsana-samārūḍho mahendra-sadr̥śa-prabhaḥ, nānā-vākya-rasālāpaiḥ paṇḍitaiḥ saha moditaḥ. 3</p> <p>etasmin samaye śrīmān śāntavrato mahātapāḥ, samāgataḥ prasannātmā tejorāśis-taponidhiḥ. 4</p> <p>rājā darśana-mātreṇa sāmātya-mitra-bāndhavaiḥ, protthitaḥ bhakti-bhāvena harṣeṇa utphulla- mānasaḥ. 5</p> <p>praṇamya vinayāpannaḥ prahvī-bhāvena śraddhayā, dadau siṃhāsanaṃ tasmai ca upaveśana-kāṅkṣayā. 6</p> <p>pādyam-arghyaṃ yathā-yogyam bhakti-yuktena cetasā, divyāsane samāsīnam munim śāntavratam nṛpaḥ. 7</p>

पप्रच्छ विनतः स्वास्थ्यं कुशलं तपसस्ततः ।
 मुनिः प्रोवाच सर्वत्र सुखं सर्वसुखान्वयात् ॥ ८ ॥
 अस्माकं कुशलं राजन् राज्ञः कुशलतः सदा ।
 स्वाच्छन्द्यं राजदेहस्य राज्यस्य कुशलं वद ॥ ९ ॥
 राजोवाच यत्र ब्रह्मन्नीदृशस्तापसोऽनिशम् ।
 तिष्ठन् विराजते तत्र कुशलं कुशलेप्सया ॥ १० ॥
 क्षेममूर्त्तेः प्रसादेन भवतः शुभदृष्टितः ।
 देहे गेहे शुभं राज्ये शान्तिर्मे वर्तते सदा ॥ ११ ॥
 प्रणिपत्य ततो राजा विनयावनतः पुनः ।
 कृताञ्जलिपुटः प्रह्वः प्राह तं मुनिसत्तमम् ॥ १२ ॥
 श्रुता भवत्प्रसादेन तत्त्ववार्ता सुधा पुरा ।
 इदानीं श्रोतुमिच्छामि यच्च सारतरं प्रभो ।
 श्रुत्वा तत् कृतकृत्यः स्यां कृपया वद मे मुने ॥ १३ ॥

शान्तव्रत उवाच ।

शृणु राजन् प्रवक्ष्यामि सारं गुह्यतमं परम् ।
 यदुक्तं वासुदेवेन पार्थाय शोकशान्तये ॥ १४ ॥
 शान्तिगीतेति विख्याता सदा शान्तिप्रदायिनी ।
 पुरा श्रीगुरुणा दत्ता कृपया परया मुदा ॥ १५ ॥
 तां ते वक्ष्यामि राजेन्द्र रक्षिता यत्नतो मया ।
 भवद्बुभुत्सया राजन् शृणुष्ववाहितः स्थिरः ॥ १६ ॥

papraccha vinataḥ svāsthyam kuśalam tapasas
 tataḥ,

muniḥ provāca sarvatra sukham sarva-sukhānvayāt.

8

asmākaṁ kuśalam rājan rājñāḥ kuśalataḥ sadā,
 svācchandyam rāja-dehasya rājyasya kuśalam vada.

9

rājovāca yatra brahman īdṛśas tāpaso 'niśam,
 tiṣṭhan virājate tatra kuśalam kuśalepsayā. 10
 kṣema-mūrtteḥ prasādena bhavataḥ śubha-drṣṭitaḥ,
 dehe gehe śubham rājye śāntir me vartate sadā. 11
 praṇipatya tato rājā vinaya-avanataḥ punaḥ,
 krātñjali-putaḥ prahvaḥ prāha taṁ muni-sattamam.

12

śrutā bhavat-prasādena tattva-vārtā-sudhā purā,
 idānīm śrotum icchāmi yat ca sāratarāṁ prabho.
 śrutvā tat kṛta-kṛtyaḥ syāṁ kṛpayā vada me mune.

13

śāntavrataḥ uvāca

śṛṇu rājan pravakṣyāmi sāraṁ guhyatamaṁ param,
 yaduktaṁ vāsudevena pārthāya śoka-śāntaye. 14

śānti-gītā iti vikhyātā sadā śānti-pradāyinī,
 purā śrīguruṇā dattā kṛpayā parayā mudā. 15

tāṁ te vakṣyāmi rājendra rakṣitā yatnataḥ mayā,
 bhavat-bubhutsayā rājan śṛṇuṣva avahitaḥ sthiraḥ.

16